

בית משפט השלום ברמלה

28 מאי 2012

ת"פ 11-09-1241 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' טויל

1

בפני כב' השופט ד"ר עמי קובו

המאשימה רשות הטבע והגנים ירושלים

נגד

סמיר טויל

הנאשם

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

החלטה

14

15

רקע

16

1. לפני טענה מקדמית בדבר הגנה מן הצדק.

17

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר מייחס לו את העבירות הבאות:

18

א. החזקת חיית בר מוגנת בניגוד לסעיפים 8(א)(3) ו- 14(א) לחוק להגנת חיית הבר,

19

תשט"ו-1955 (להלן: "החוק").

20

ב. סחר בחיית בר ללא היתר בניגוד לסעיפים 8(א)(1) ו- 14(א) לחוק.

21

3. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום בתאריך 7.6.11 החזיק הנאשם בתוך שטח מגודר

22

הנמצא בחזקתו במתחם הסמוך לכביש 6, שלושה יענים שנרכשו על-ידו עובר למועד זה.

23

היען הינה חיית בר מוגנת והנאשם החזיק את חיית הבר המוגנת ללא היתר.

24

4. ב"כ הנאשם, עו"ד ד"ר אברהם ננטל, העלה טענת הגנה מן הצדק הנוגעת לאכיפה בררנית.

25

עוד טען ב"כ הנאשם כי היען היא חיית בר מטופחת. בנוסף נטען כי החזקה של פחות מ- 4

26

יענים אינה דורשת היתר.

27

5. ב"כ המאשימה, עו"ד גיורא עדתו, טען כי היען עשויה להיות חיית בר מטופחת רק

28

בהתקיים מספר תנאים, אשר לא התמלאו במקרה דנן. במקרה דנן, **לטענת המאשימה,**

בית משפט השלום ברמלה

28 מאי 2012

ת"פ 11-09-1241 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' טויל

- 1 לחברה אשר ממנה נרכשו היענים על-ידי הנאשם, חברת "גידולים אקזוטיים בע"מ" לא
2 היה היתר להחזיק ולסחור בחיות בר בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, ולפיכך אין
3 מדובר בחיית בר מטופחת. המאשימה טענה כי אין בטענת ההגנה מן הצדק כל ממש.
- 4 6. בהחלטה מיום 11.1.12 נתבקשה המאשימה לפרט האם הוגש כתב אישום נגד החברה
5 שממנה נרכשו היענים, וככל שלא הוגש כתב אישום, את הסיבות לכך. בתגובת המאשימה
6 מיום 18.1.12 הודיעה המאשימה כי נגד הבעלים של החברה נפתחו שלושה תיקי חקירה
7 בגין אירועים מיום 7.3.06, 10.12.06 ו- 29.8.09. לא ניתנה בתגובת המאשימה שום
8 התייחסות לאירוע הנוגע לכתב האישום מיום 7.6.11.
- 9 7. ב"כ הנאשם טען כי תגובת המאשימה כשלעצמה מובילה למסקנה כי מדובר באכיפה
10 סלקטיבית.
- 11 8. ב"כ המאשימה הודיע כי לפני משורת הדין נשלחה לנאשם ברירת משפט כדי לסיים את
12 הליך.

דיון והכרעה

- 14 9. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, סבורני כי התקיימו המבחנים לביטול כתב אישום
15 בטענת הגנה מן הצדק, ככל שמדובר בטענת אכיפה בררנית-סלקטיבית.
- 16 10. כפי שנקבע בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776 (2005):
17 "ההכרעה בשאלה אם המקרה שלפני בית-המשפט מצדיק את החלתה של הגנה מן
18 הצדק, אמורה לשקף איזון נאות בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים
19 השונים הכרוכים בקיומו של ההליך הפלילי. מן העבר האחד ניצבים האינטרסים
20 התומכים בהמשך קיומו של ההליך, ובהם העמדת עבריינים לדין ומיצוי הדין עמם;
21 הוצאת האמת לאור; קיומם של מנגנוני גמול, הרתעה וענישה; שמירה על ביטחון
22 הציבור; הגנה על זכויותיו של הקורבן הנפגע. ומן העבר האחר ניצבים האינטרסים
23 השוללים, במקרה הקונקרטי, את המשך קיומו של ההליך, ובהם הגנה על זכויות
24 היסוד של הנאשם; פסילת מהלכיה הנפסדים של הרשות והרתעתה מפני נקיטת
25 מהלכים דומים בעתיד; שמירה על טוהר ההליך השיפוטי; שמירת אמון הציבור
26 בבית-המשפט. שאלת החלטה של הגנה מן הצדק על מקרה נתון טעונה בחינה בת
27 שלושה שלבים: בשלב הראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים
28 שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו.
29 בשלב השני על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש
30 משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות... בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס

בית משפט השלום ברמלה

28 מאי 2012

ת"פ 11-09-1241 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' טויל

- משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות
(הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של
הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת
הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על
כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או
בתום-לב... ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי
שבהעמדה לדין, וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר, ופגיעתו בנאשם ובזכויותיו
חמורה יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבשמירת זכויותיו של הנאשם
ובריסון כוחה של הרשות. בשלב השלישי, מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך
אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון אם לא ניתן לרפא
את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב-
האישום".
11. בהתאם להלכת בורוביץ, **המבחן הראשון** הינו זיהוי הפגמים שנפלו בהליך במנותק משאלת
אשמתו או חפותו של הנאשם. במקרה דנן, נגד הנאשם הוגש כתב אישום בטענה שהוא רכש
והחזיק בשלושה יענים שלא כדין. לעומת זאת, נגד הגורם שמכר לו את היענים (החברה או
מנהלה) כלל לא הוגש כתב אישום, וכפי שעולה מתגובת המדינה מיום מיום 18.1.12, אפילו
לא נפתח תיק חקירה נגד המנהל והבעלים של החברה. לא נמסר שום הסבר מצד ב"כ
המאשימה לכך שלא נפתח חקירה ולא הוגש כתב אישום נגד המוכר בגין האירוע האמור,
וזאת כאשר נפתחו נגדו שלושה תיקי חקירה קודמים, אם כי גם בהם לא הוגשו נגדו כתב
אישום, כפי שעולה מתגובת המאשימה.
12. הגשת כתב אישום נגד אדם אשר רוכש חיית בר שלא כדין, כאשר המאשימה יודעת את
זהות מוכר החיה, ואינה טורחת לחקור או להגיש כתב אישום נגד המוכר, ללא שום טעם
לכך, מהווה אפליה פסולה. יודגש, כי המאשימה נתבקשה בהחלטה מיום 11.1.12 לנמק את
הסיבות לכך שלא הוגש כתב אישום נגד המוכר, ואולם בתגובתה מיום 18.1.12, וכן בדיון
בעל-פה שנערך ביום 29.3.12, לא נמסר על-ידי המאשימה שום הסבר לאי-הגשת כתב
האישום נגד המוכר. בנסיבות אלה המסקנה היא שאי-הגשת כתב האישום נגד המוכר
נעשתה באופן שרירותי, ועולה כדי אפליה פסולה.
13. בהתאם להלכת בורוביץ, **המבחן השני** כולל בחינה אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף
הפגמים האמורים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. סבורני כי התשובה
לכך הינה חיובית. בחינת חומרת העבירה מובילה למסקנה כי אין המדובר בעבירה חמורה,
ודי בעמדת המאשימה אשר הסכימה לסיום ההליך בדרך של ברירת משפט כדי להוכיח

בית משפט השלום ברמלה

28 מאי 2012

ת"פ 11-09-1241 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' טויל

- 1 זאת. בתיקים מסוג זה, על פי רוב, לאחר הרשעה, העונש המוטל הינו עונש של קנס כספי.
2 בנסיבות אלה, אין המדובר ברף חומרה אשר מצדיק את המשך ההליך על אף טענת
3 האפליה. עוד יש ליתן משקל לכך שלא קיים במקרה דנן אדם שהוא קורבן עבירה. סבורני
4 כי המשך ההליך נגד הנאשם, כאשר מוכר היענים נותר ללא שום הליך או חקירה בעניינו
5 יפגע באופן בלתי מידתי בזכויות הנאשם. בנוגע לשאלת מידת האשם הרובץ על כתפי
6 הרשות ובשאלה האם הרשות פעלה בזדון או בתום לב, הרי שלא ניתן לקבוע בנושא זה
7 ממצא כלשהו, וזאת בהעדר כל הסבר מטעם המאשימה לכך שלא הוגש כתב אישום נגד
8 המוכר. לפיכך, סבורני כי יש בקיומו של ההליך הפלילי נגד הנאשם, חרף הפגמים האמורים,
9 משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות.
- 10 בהתאם להלכת בורוביץ, **המבחן השלישי** מורה לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים
11 שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום. במקרה דנן, לא
12 שוכנעתי כי קיימים אמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטול כתב האישום. לא ניתן
13 להאשים את הנאשם בעבירות קלות יותר בהתאם לנסיבות המקרה, ולא ניתן לשקלל את
14 טענת האפליה במסגרת שיקולי הענישה, וזאת בשים לב לכך שממילא הענישה בגין תיק זה,
15 אילו היה מורשע הנאשם, הייתה של קנס כספי. לפיכך, סבורני כי הסעד שלו זכאי הנאשם
16 בהינתן טענת האפליה האמורה, הינו ביטול כתב האישום.
- 17 בנוגע למהותה של אכיפה בררנית הבהיר בית-המשפט העליון את ההבחנה בין אכיפה
18 ראויה לאכיפה פסולה בבג"צ 6396/96 **זקין נ' ראש עיריית באר-שבע**, פ"ד נג(3) 289 (1999)
19 כדלקמן:
- 20 "אולם, אפשר שאכיפה חלקית תהיה אכיפה בררנית ובשל כך גם תהיה אכיפה
21 פסולה. מהי אכיפה כזאת? אפשר להגדיר אכיפה בררנית בדרכים שונות לצרכים
22 שונים... ללא יומרה להציע הגדרה ממצה, אפשר לומר, לצורך עתירה זאת, כי
23 אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה
24 בין בני-אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד
25 שיקול זר או מתוך שרירות גרידא".
- 26 וראו גם ע"פ 7376/10 **נובק נ' היועץ המשפטי לממשלה** (2011); ע"פ 3215/07 **פלוני נ'**
27 **מדינת ישראל** (2008), וכן ישגב נקדימון, **הגנה מן הצדק**, 393 (מהדורה שניה, 2009).
- 28 במקרה דנן, אמנם לא הוכחה אפליה על בסיס גזע (וזאת אף בשים לב למוצאו של הנאשם),
29 ואולם הוכחה אפליה על בסיס שרירות גרידא, ובזאת בשים לב להעדר כל הסבר מטעם
30 המאשימה להבחנה בין המוכר לקונה באותה עסקה.

בית משפט השלום ברמלה

28 מאי 2012

ת"פ 1241-09-11 רשות הטבע והגנים ירושלים נ' טויל

17. אשר על-כן, אני מקבל את טענת הגנה מן הצדק שטען הנאשם, ומורה על ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי, תוך 45 ימים.

ניתנה והודעה היום ז' סיון תשע"ב, 28/05/2012 במעמד הנוכחים.

ד"ר עמי קובו, שופט

הוקלד על ידי: ליטל גודלי